

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/65/2015
Identifikačné číslo spisu:	6412010374
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Libor Duľa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6412010374.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 27. júna 2016 s verejným vyhlásením rozsudku v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Františka Moznera, v trestnej veci proti obvinenému K. Z. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2013, sp. zn. 2 To 20/13, podľa § 386 ods. 1, 2 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku, takto

rozhodol:

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2013, sp. zn. 2 To 20/13 a jemu predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo 4. decembra 2012, sp. zn. 2T 139/2012, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 9 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku a § 122 ods. 13 Trestného zákona

v neprospech obvineného K. Z..

Obe tieto rozhodnutia sa z r u š u j ú.

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Žiar nad Hronom sa p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obžalovaného K. Z. proti ďalej uvedenému rozsudku. Odvolanie bolo podané prostredníctvom

obhajcu v konaní proti ušlému.

Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom, sp. zn. 2T 139/2012 zo 4. decembra 2012 bol obžalovaný K. Z. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. b/ Trestného zákona, a to za skutok, ktorého sa dopustil tak, že

ako zákonný otec Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, hoci bol rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom, sp. zn. 10 P 15/07 z 29.06.2007 zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 2 000,- Sk (66,39 €) mesačne k rukám matky X. Z., bytom D.T., L. E. X, od 25.09.2007 do 01.01.2012 sa plneniu tejto povinnosti vyhýbal pobytom na neznámom mieste, čím zapríčinil dlh na výživnom vo výške 3 831,11 €.

Za toto konanie mu bol okresným súdom uložený podľa § 207 ods. 3, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, 4 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ho súd pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 28. augusta 2015.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. d/ a písm. i/ Trestného poriadku.

Vecne (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) vymedzil dovolacie námietky tak, ako je to obsahovo vysvetlené v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa aj s uplatnenými dovolacími námietkami vysporiadava.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd nezistil dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku (taký postup by v zmysle písmena c/ uvedeného ustanovenia bol použiteľný len vo vzťahu ku námietke uplatnenej na podklade § 371 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku, čo však nie je v dôsledku dôvodnosti druhej z dovolacích námietok aktuálne).

Dovolanie je teda sčasti dôvodné, preto mu dovolací súd vyhovel na neverejnom zasadnutí konanom v zmysle § 382a Trestného poriadku a rozsudok verejne vyhlásil.

Dôvodná je námietka nezohľadnenia predchádzajúceho odsúdenia na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov za trestný čin zanedbania povinnej výživy, resp. námietka smerujúca k duplicite trestného postihu.

Nejde však o posúdenie oboch skutkov ako čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, ako sa dovolateľ mylne domnieva, rovnako nemal byť ukladaný (dovolateľom predpokladaný) spoločný trest podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona.

Právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T 118/07 zo 14. septembra 2007 bol K. Z. uznaný za vinného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. a/, b/, c/ Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov so zaradením do minimálneho stupňa stráženia. Skutkovo ide o vyhýbanie sa plneniu vyživovacej povinnosti na dcéry X. a Q. Z. (naposledy menovanej sa týka aj rozsudok predchádzajúci napadnutému uzneseniu), a to v období od 1. januára 2005 do doby vydania trestného rozkazu, teda do 14. septembra 2007 (takto je formulovaný výrok trestného rozkazu).

Konanie bolo (rovnako ako v preskúmvanej veci) vedené proti ušlému. Ustanovenému obhajcovi bol trestný rozkaz doručený 11. novembra 2010.

Podľa § 359 Trestného poriadku má v konaní proti ušlému obhajca rovnaké práva ako obvinený, podľa § 361 ods. 1 Trestného poriadku sa všetky písomnosti určené obvinenému doručujú iba obhajcovi.

Podľa § 353 ods. 8 Trestného poriadku účinky spojené s vyhlásením rozsudku nastávajú doručením trestného rozkazu obvinenému.

Podľa § 122 ods. 13 Trestného zákona ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok; to neplatí, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207. V takom prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu.

Bez ohľadu na znenie výroku trestného rozkazu, v zmysle vyššie uvedeného, trestný čin (skutok) trval až do doručenia trestného rozkazu obhajcovi, teda do 11. novembra 2010, ktorým (dňom) nastali účinky vyhlásenia rozsudku (ide o trváci, nie pokračovací trestný čin, trestnosť tu spočíva v udržiavaní protiprávneho stavu neplnením vyživovacej povinnosti).

Až následne došlo k pokračovaniu v udržiavaní protiprávneho stavu páchatelom - ďalšiemu vyhýbaniu sa plneniu vyživovacej povinnosti (už len voči jednej z oboch vyživovaných osôb), pričom už ide o nový skutok ako samostatne spáchaný trestný čin v zmysle § 122 ods. 13 Trestného zákona (nie o ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu v zmysle § 122 ods. 10 Trestného zákona a § 10 ods. 16 Trestného poriadku, ako predpokladá podané dovolanie).

Ustanovenie § 122 ods. 13 Trestného zákona teda dopadá aj na túto situáciu, vyhlásenie rozsudku (doručenie trestného rozkazu obvinenému) tu však nerozhraňuje skutky v situácii viacčinného rovnorodého súbehu trestných činov (ako k tomu dochádza po oznámení vznesenia obvinenia pri trestných činoch s inou právnou kvalifikáciou), ale ako trestnoprávnu recidívu (o recidívu ide aj v prípade, ak po oznámení vznesenia obvinenia pri inak kvalifikovaných trestných činoch obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, a to či už pri pokračovacom alebo trvácom trestnom čine, a toto jeho konanie pred opätovným oznámením vznesenia obvinenia časovo presiahne hranicu vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku za pôvodne - pred skorším vznesením obvinenia spáchaný trestný čin).

Trestnoprávna recidíva sa trestá samostatným (pri splnení podmienok § 43 Trestného zákona spoločným) trestom (nie úhrnným alebo súhrnným trestom, ktorými trestami sa trestá súbeh trestných činov, a rovnako nie spoločným trestom, ktorým sa trestá pokračovací trestný čin, ak dochádza ku odsúdeniu za jeho čiastkové útoky dvoma lebo viacerými po sebe nasledujúcimi rozsudkami).

Vo vzťahu ku reáliám posudzovanej veci, nemohol byť teda obvinený stíhaný a odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy za obdobie už od 25. septembra 2007, nakoľko je toto obdobie až do 11. novembra 2010 pokryté odsúdením za skutok, ktorý je uvedený v trestnom rozkaze vydanom 14. septembra 2007.

V tomto období (25. september 2007 - 11. november 2010) sa obe odsúdenia (trestný rozkaz a rozhodnutie v preskúmvanej veci) prekrývajú, čomu bráni neprípustnosť trestného stíhania v zmysle § 9 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku. Trestným činom však ostáva nasledujúce obdobie podľa rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo 4. decembra 2012, a to obdobie po 11. novembri 2010 do 1. januára 2012, ktoré (aj keď tiež nesprávne určené), už nebude môcť byť rozhodnutím v novom konaní (vyvolanom týmto rozsudkom) v jeho hornej časovej hranici prekročené v dôsledku zákazu zmeny k horšiemu v zmysle § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

Nebude v časových a vecných súvislostiach vo vzťahu ku duplicitne postihnutej časti skutku potrebné trestné stíhanie zastaviť, len v prípade odsúdenia skutok o predchádzajúce obdobie, tak ako je vymedzené vyššie, redukovať. Keďže po 11. novembri 2010 ide už o recidívu trestnej činnosti, bude v takom prípade ukladaný ďalší trest.

Nastalá situácia je dôsledkom nedostatku aktuálnej (platnej a účinnej) právnej úpravy (§ 122 ods. 13 Trestného zákona) vo vzťahu k trestnému činu podľa § 207 Trestného zákona.

Obdobie medzi vydaním trestného rozkazu a jeho doručením obvinenému je pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, ak obvinený v páchaní tohto činu pokračuje, v zmysle § 122 ods. 13 Trestného zákona a § 353 ods. 8 Trestného poriadku súčasťou skutku, pre ktorý bol trestný rozkaz vydaný. Ak trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť, nemôže už byť páchatel' za vyššie uvedené obdobie následne (neskorším odsúdením) uznaný za vinného.

Preto bolo rozhodnuté o zrušení napadnutého uznesenia (odvolací súd výrok o vine nepreskúmal, dovolateľ však svojím predchádzajúcim odvolaním rámcovo splnil podmienku uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku, pričom neprípustnosť trestného stíhania sa týka všetkých výrokov týkajúcich sa obvineného, teda aj výroku o treste). Bol zrušený aj rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý (súd) bude v konaní pokračovať pri viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku).

Neprípustnosť trestného stíhania je aj právnym dôvodom vyhovievania dovolaniu (§ 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku). Dovolací súd zohľadnil chybu rozhodovania namietanú dovolateľom v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku, pričom nesprávne označeným právnym dôvodom dovolania (dovolateľ uviedol dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku) dovolací súd nie je viazaný (k tomu pozri R 120/2012).

Nie je však dôvod na vyhovievanie ďalšej dovolacej námietke, uplatnenej podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku, spočívajúcej vo vykonaní hlavného pojednávania a verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného v rozpore so zákonom, a to pre dovolateľom tvrdené nesplnenie podmienok konania proti úslému.

Na účel reparácie takej chyby slúži ako „lex specialis“ inštitút podľa § 362 Trestného poriadku, pričom subjektívna lehota uvedená v odseku 1 tohto ustanovenia (tu plynula od zadržania obvineného v Českej republike 27. septembra 2014) môže podľa okolností prípadu presahovať, resp. začať plynúť aj po uplynutí lehoty na podanie dovolania (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a je limitovaná len príslušnou premlčacou dobou (ako je uvedené v § 362 ods. 1 Trestného poriadku.).

Tejto otázke sa však nie je potrebné bližšie venovať, vzhľadom na vyvolanie nového konania pred súdom prvého stupňa na základe ďalšej z uplatnených dovolacích námietok. V dôsledku zmenenej procesnej situácie a aktuálnej prítomnosti obvineného však bude potrebné hlavné pojednávanie vykonať odznovu.

O väzbe dovolací súd nerozhodoval, nakoľko obvinený je vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom, predchádzajúcim napadnutému rozhodnutiu, resp. konaniu (Okresný súd Žiar nad Hronom, sp. zn. 2T 118/07 - do 25. septembra 2016).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.